

Jelen tananyag a Szegedi
Tudományegyetemen készült az Európai
Unió támogatásával. Projekt azonosító:
EFOP-3.4.3-16-2016-00014

PRAGMATIZMUS

Dr. habil. Krémer Sándor

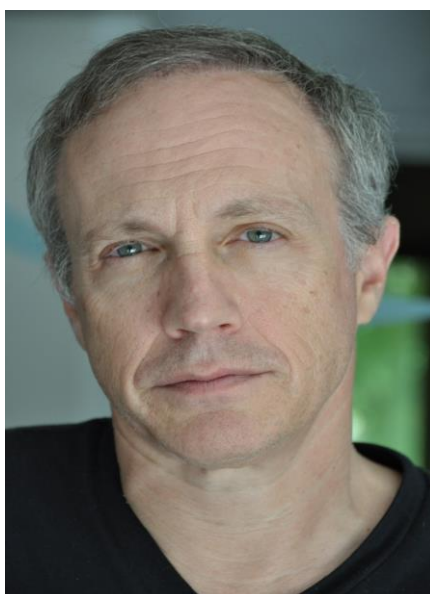
VIII. TÉMA (OL-22): RICHARD SHUSTERMAN (1949-) ÉLETE ÉS JELENTŐSÉGE

Richard Shusterman **1949. december 3-án** született Philadelphia egyik középosztálybeli zsidó családjában.

- **Tizenhat évesen Izraelbe ment**, ahol letelepedett és folytatta tanulmányait. Angol nyelvet és irodalmat, valamint filozófiát hallgatott a Jeruzsálemi Héber Egyetemen, és ott szerzett BA fokozatot angoltól és filozófiából, illetve MA fokozatot filozófiából.

- Katonai szolgálatát az Izraeli Katonai Hírszerző és Elhárító Szolgálatnál töltötte (1973–1976), ahonnan főhadnagyi rangban szerelt le.

- Izraeli tanulmányai alatt kezdett érdeklődni általában **az analitikus filozófia** iránt, majd az **analitikus esztétika** terén folytatta kutatásait Oxfordban, ahol 1979-ben védte meg PhD disszertációját a St. John's College-ban. (Ennek eredménye lett első, *The Object of Literary Criticism* című könyve 1984-ben.)

Ezt követően **különböző izraeli egyetemeken tanított**, majd a negevi Ben-Gurion Egyetemen kapott végleges professzori állást. Időközben megnősült, és három gyermeke született Izraelben.

- **1985**-ben azonban először vendégprofesszorként tanított egy évet a Temple Egyetemen, majd 1986-ban vissza is települt Philadelphiába, ahol **1988**-ban lett véglegesített professzor és 1998-2004 között a filozófia tanszék vezetője.

- Filozófiai érdeklődése megváltozásának (melynek tanúságát láthatjuk második könyvében: *T. S. Eliot and the Philosophy of Criticism*, 1988) és személyes tapasztalatainak köszönhetően Shusterman **1988-ban eltávolodott az analitikus filozófiától**, és John Dewey esztétikájának továbbfejlesztésével nekilátott saját projektje, a **szómaesztétika** kidolgozásának.

<https://en.wikipedia.org/wiki/Somaesthetics> - What is the essence of Somaesthetics?

Akadémia karrierjében az áttörést a ***Pragmatist Aesthetics*** című könyve hozta meg **1992**-ben, melyet azóta már legalább tizenkét nyelvre, többek között magyarra is lefordítottak. (R. Shusterman, *Pragmatista Esztétika. A szépség megélése és a művészet újragondolása*. Pozsony–Budapest: Kalligram, 2003.)

Shusterman pozícióját újabb könyvei tovább erősítették:

- *Practicing Philosophy*, 1997;
- *Performing Live*, 2000;
- *Surface and Depth*, 2002;
- *Body Consciousness*, 2008;
- *Thinking through the Body. Essays in Somaesthetics*, 2012;
- *The Adventures of the Man in Gold*, 2016.

Ezekben továbbfejlesztette a pragmatista tradíciót, amivel jelentős érdeklődést és kritikát váltott ki szakmai körökben.

Richard Shusterman **2004**-től a Florida Atlantic University filozófiaprofesszora és a ***Center for Body, Mind and Culture*** igazgatója, mely intézmény segítségével a szómaesztétika **nemzetközi mozgalommá** vált.

<https://www.fau.edu/artsandletters/bodymindculture/> - Center for Body, Mind, and Culture

<https://www.fau.edu/artsandletters/humanitieschair/pdf/somaesthetics-a-disciplinary-proposal.pdf> - Somaesthetics

További olvasmányok:

- Richard Shusterman: *Pragmatista esztétika*. Pozsony: Kalligram, 2003.
- Richard Shusterman: *A gondolkodó test*. (Fordította Antoni Rita, Bodóné Hofecker Zsuzsa, Konkoly Ágnes, Krémer Sándor, Pavlovski Róbert, MÁS?). Szeged: JATEPRESS, 2016.
- *Szómaesztétika és az élet művészete. Válogatás Richard Shusterman írásaiból*. (Hungarian. Szerkesztő és fordító: Krémer Sándor), Szeged: JATEPRESS, 2014.

Ellenőrző kérdések:

1. Mikor hagyta el az USA-t a fiatal Shusterman?
2. Mikor adta fel Shusterman az analitikus esztétikát, és mikor alakította ki a szómaesztétikát?